

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 1. Humilitas Principum & Magnatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

Sex coniun-
ctioes dif-
ficiles.

3.
Plus cen-
tantur à
vitijs.

et 1. Iohan. 2.
Ob libera-
tem.
10.
Ierem. 5. 5.

g Eccl. 32. 8.

Difficilis, sed
possibilis
perfectio.

Humilitas.

nentur diligentem operam dare, vt *sex* hae coniunctiones arduas atq; dif-
ficiles in ipsa praxi seruent. *humilitati* scilicet cum magnanimitate; *magnifi-*
centia cum temperantia, & moderatione; *spiritus amoris* qui allicit; cum
terroris spiritu qui deterreat; *mansuetudinis*, clementia, & misericordia, cū
integritate & zelo iustitiae; *fortitudinis* & confidentiae in Deum cum diffi-
dencia sui, & virium suarum, quamuis magnae illae esse videantur: Ac deni-
que curas suas & solitudinem debent alijs quoque *committere*, qui ipsos
iuuent; non tamen negligendo videre, an verè iuent. Quis igitur aded erit
prudens; vt res aded distantes coniungere & combinare nouerit.

Ecquis aded potens ac fortis: vt mortificare possit, & superare impedi-
menta talis combinationis? Praecipue cum *tertia* accedat difficultas, quae re-
liquarū est veluti radix: à cuius victoria necesse est incipere eos qui guber-
nant, si reliquas velint superare. Nam, nisi euellantur vitia; non plantantur
neque in vnum coniunguntur virtutes. Et ipsa experientia docet, quamuis
omnes homines oppugnentur à *tribus* cupiditatibus, voluptatum scilicet di-
uitiarum & honorum siue dignitatum, quibus fouentur tria illa vitia mun-
di, quae S. Iohannes appellat e *concupiscentiam carnis, concupiscentiam oculorum,*
& superbiam vitae: (quemadmodum in secundo Tractatu est explicatum) At
ipsi Principes & Reip. capita vehementius solent ab eisdem oppugnari; &
cum maiori periculo succumbendi, ob maiorem *libertatem* & potestatem,
quam habent ad sequendas appetitus sui propensiones. & obtinenda, quae
appetunt. Ac propterea dixit Ieremias, *Optimates & Principes magis confrin-*
gere iugum, & rumpere vincula legis: ideoque peiores esse ipso vulgo. Quam-
obrem maior ipsis incumbit necessitas tribus illis vitijs resistendi seque-
rendi tanquam vera Reipublicae capita, non tam mundana quam Christia-
na: quorum finis est imitari virtutes supremi capitis Christi regis aeterni,
colligentes in seipsis tanquam capitibus *humilitatem* & magnanimitatem
contra superbiam vitae; *liberalitatem* & magnificentiam contra avaritiam &
cupiditatem oculorum; *temperantiam* & honestatem contra concupiscen-
tiam carnis. Sed *g quis erit iste, & laudabimus eum, quoniam fecit mirabilia &*
prodigia in vita sua: Impossibile quidē videtur has tres difficultates supera-
re: sed quod est impossibile hominibus, est Deo possibile, & cum eius gra-
tia & auxilio etiam hominibus facile. Neque exaggeramus hic difficultatem
perfectionis, vt Principes animum abijciant ad eam aspirandi; sed potius
vt eorum desiderium excitemus cognoscendi media apta ad eam conse-
quendam, eo modo qui paulatim hic subiicietur.

§. I. *Humilitas Principum & Magnatum.*

PRIMA VIRTUS à qua Principes, Magnates & Reip. gubrenatores incipe-
re debent, illa est, quae dignos illos facit, qui tanquam aliorum capi-

ta eligantur, quemadmodū Samuel Propheta asseuerabat Sauli dicens: a cū
 parvulus esses in oculis tuis, caput in tribub. Israel factus es, hoc est, qui b cū altior
 esses uniuerso populo ab humero & sursum, & non esset vir de filiis Israel te melior;
 eras tamen in tuis oculis omnium minimus: ac propterea Deus elegit te, vt es-
 ses caput & Rex omnium, c placens sibi in tua humilitate is, d qui ponit humi-
 les in sublimi loco, eosq in eo cōseruat. Quare si magni Domini ad Christia-
 nā perfectionis celsitudinē peruenire desiderant, ab humilitate incipiendū
 esse sibi persuadeant, cui vera granditas & excellentia innititur, quæ humi-
 litas licet in ipsis multò sit difficilior: propterea tamen erit gloriosior. Quem-
 admodū enim esuperbia (vt ait Eccl.) magis est odibilis, & detestāda in pauperi-
 bus, & infimis huius sæculi hominibus, quibus facillimū est spiritus gerere
 humiles, quia paupertas & vilitas ad id eos impellit: ita e contra humilitas a-
 mabilis magis ac gloriosa est in diuitib. & potentib. huius mundi: eò quòd
 in ea induenda magnā oporteat superare difficultatē: quia ipsæ diuitiæ & ex-
 cellentia vehemēter actib. humilitatis resistunt. Ac propterea dixit S. Bern.
 in alto positū non altum sapere difficile est, & inuisitatū: sed quantò inuisita-
 tius tantò gloriosius, ac propterea māiori conatu procurandū. Id enim sua-
 det Eccl. f quanto magnus (inquit) es humilia te in omnibus, & coram Deo inuenies
 gratiā: quoniam magna potentia Dei solus, & ab omnib. honoratur. Sed quoniam
 duplex est humilitas, altera ad ipsum DEVM, altera ad homines: in priori ne-
 cesse est omnes Principes & Magnates mundi huius, sese illi humiliare ac
 subijcere, ob manifestam & clarā rationē ab Eccl. allatam, quoniam magna est
 potentia Dei solus, quasi dixerit, quantumuis tu sis magnus in mundo, in quo-
 uis genere magnitudinis & præstantiæ agnoscere debes id totū nihil esse, si
 cum Dei magnitudine, quæ immensa est & infinita, conferatur: cū tua sit g
 quæ sit, ista si. n. l. a cū toto Oceano cōparata, & quasi puluis exiguus cū vniuersa
 terra; & adhuc illa, talis qualis est, non est tua, sed Dei, qui illā dedit, & cuius
 fauore illa seruatur: sine quo statim illā amitteres. Quod si ita est: quid mirū
 quòd te in omnib. Deo subijcias: siquidē omnia non tua sunt, sed ipsius, & si
 cum ipsius rebus cōparentur, valde sunt exigua: ex quo fit, vt ipse ab humilli-
 mus honoretur: quia hi soli agnoscūt, quicquid in se habēt, esse Dei; ac propte-
 rea dant illi gloriā, & quamuis Rex corporis genua Deo flectat, non illu ho-
 norat, nisi etiā corde se humiliet, & mittat h coronā suam, sicut viginti quatuor
 illi senes in Apoc. ante thronū & pedes agni; eius omnipotentię attribues. coro-
 nam, & gloriā omnium quæ habet, nihil sibi huius gloriæ tribuēdo: ne forte
 ob superbiam illi auferatur. Nam (vt S. Gregorius ait) sæpē qui in potestate
 sunt, ea quæ rectē faciunt, quia elatē cogitant, amittunt. Quemadmodum
 superbo Nabuchodonosor euenit, de quo Daniel: quod intra se ipsum cogi-
 taret ac diceret; nonne hac est Babylon magna, quam ego adificauit in domum reg-

a 1. Reg 16.
 17.
 b Cap. 10 21
 c Cap 2. .
 d Job 6.
 Difficili sed
 gloriosa.
 e Eccl. 2. . 4.
 i. iustitia.
 Li. 2 de cōf.
 pistola 42.
 post mediū.
 f Eccl. 2. 30.
 Facilis ro-
 sp. ctu Dei.
 g Isa. 40. 15.
 Nihil ha-
 e, & hoc
 totum est
 Dei.
 i Apoc. 4.
 o.
 ib 5. mor.
 cap. 8.
 Dan. 4. 27

ni, in robore fortitudinis mea, & in gloria decoris mei, & vix verbum ore protulerat, quando sententiam caelestem audiuit, quam eius superbia merebatur, regnum tuum transibit a te & ab hominibus eicient te, & cum bestis & feris erit habitatio tua, fenum quasi bos comedes, & septem tempora siue anni mutabuntur super te: donec scias quod dominetur excelsus in regno hominum, & cuiuscumque voluerit det illud, & eadem hora sermo completus est super eum. Donec agnouit: k quod gradientes in superbia possit humiliare, & quemadmodum sanctissima Virgo dixit)

k Versu. 34.

l Luc. 1. 52.

Serm. 5. de
verb. Dom.
Superbia ex-
cortatio.

l adponere potentes de sede & exaltare humiles: Esurientes implere bonis, & diuites dimittere inanes. O superbia humani generis hostis; & venenum excellentie, qua tua alitur cupiditas. Omnia, inquit S. Aug. contrarium aliquod habent, a quo corrumpantur, tinea enim destruit vestem; vermis rodit lignum; gurgelio frumentum; eruca arborem, & vermis ipsum fructum sed tu, o superbia, es diuitiarum vermis, tinea dignitatum, caries dominatum, scientiarum destructio, imo & ipsarum virtutum; ac proinde humilitas, qua eam destruit, haec omnia conseruat ac perficit.

2.

m Phil. 4. 12
l. 2. offic. 6.
17.Erga homi-
nes facili-
simus.

CVM hoc gradu humilitatis erga Deum coniunctus est alter in ordine erga homines, sed difficilius est medium in hoc secundo inuenire quam obrem, vt S. Ambr. perpendit, non parum dixit Apostolus, cum asseruit: m scio humiliari, hoc est, quo in loco, qua moderatione, quo fine, quo officio, quo munere. Nam in his omnibus potest esse aliquis error, vel in excessu, vel in defectu. Estque magni Dei donum, quod quis sciat medium ipsum tenere, praecipue qui sublimem occupant locum. Sed vt ab eo, quod manifestius est, incipiamus: quod ad actus internos spectat, potest humilitas totam suam latitudinem & perfectionem habere in Magnatibus huius saeculi, sicut in minimis & infimis.

3.

n Mich. 6. 14
o Eccl. 10. 9
quia fere
plus peccat.

NAM vtrique, quoad animam facti sunt ex nihilo; & quoad corpus, originem habent ex puluere: & in eundem conuertentur; & eisdem carnis miseris, & spiritus, culpa & poenae subiacent: quare omnibus competit illud Propheta: n humiliatio tua in medio tui, & o quod superbis terra & cinis. Et quemadmodum illorum excellentia solet esse grauior culpa occasio: (qui enim ex altiori loco labitur, maius incurrit detrimentum) ideoque plus habent, cur interius se erga omnes demittant, seiplos existimantes reliquis peiores ac debiliores, magis dubitantes ac timentes de sua salute, ob maius periculum, in quo versantur eam amittendi. Quod si velint rotam vanitatis dissoluere, aspiciant pedes suos sicut pauper, & inuenient, quatuor Monarchias expressas in statua illa Nabuchodonosor: p habuisse pedes fictiles, quos lapis vnus comminuit; & sic tota statua euauit, quae tam debili fundamento nitebatur. Praeterea, quantumuis aliquis magnus sit in hac vita, agnoscere debet, se non esse in omnibus rebus magnum, sed in aliqua paru; aut habere se aliquos maiores, quibus debeat cedere. Nam et si Princeps sit in

p Dan. 2. 33.

potestate

potestate & diuitijs supremus, existimare debet, alios esse maiores in sapientia, scientia, prudentia & sanctitate; & in alijs talentis naturalibus, & supernaturalibus, quæ Deus priuacis hominibus contulit: quibus debent se humiliare ac subijcere, etiam reges in rebus illis, in quibus alij ipsos excellent. Et hoc exigit Christiana humilitas, vt Princeps non totum suo consilio tribuat: sed illud subijciat alieno. Et quemadmodum in corporis ægitudine subijcit se sapienti medico: ita in rebus animæ debet se prudenti Confessario subijcere, in gubernatione, suis consiliarijs in rebus, Juris peritis eius in bellicis, suis ducibus; & in rebus magis a hac particularibus, ijs, quos apud se habet, maturioris iudicij, sicut inferius dicitur.

S. II. Magnanimitas cum humilitate.

AD HVC merito crescit principum humilitas, si cum sorore sua, virtute magnanimitatis coniungatur, ostendentes se humiles in iisdem rebus, in quibus magni sunt, & alijs superiores; acceptantes honorem solum propter status sui decentiam, ita vt cordi non nimium adhærescat, nec lætetur suam potestatem, nisi vt alijs beneficiat; non quærens ab eis honorem aut gloriam. Quemadmodum S. Gregorius, admirandis hisce verbis explicuit: *subtilissima ars videndi est culmen tenere & gloriam premere: esse quidem in potentia, sed potentem se esse nescire: ad largienda bona potentem se cognoscere, ad rependenda noxia, omne quod potenter valet, ignorare.* Quibus verbis indicat S. Gregorius præcipuos Christianæ magnanimitatis actus, quæ virtus est valde propria Principum & Magnatum. Quæ, vt S. Thomas ait, versatur circa magnos honores, & res alias magnas, cuius actus proprii sunt, hi quinque. Primus est ad res magnas aspirare dignas magno honore: non ob ipsum honorem aut lucrum; sed propter virtutem, quæ in vera excellentia inuenitur: & iuxta eam sua consilia & cogitationes omnes dirigere. Propterea enim Propheta, loquens de Principibus & Regibus futuris temporis Messiaæ dixit: *Princeps ea, quæ digna sunt Principe, cogitabit;* ac proinde res magnas, generosas, & tali dignitate dignas. Huic actui accedit secundus: contemnere scilicet magnos honores: attendendo, quid illi sint in seipsis. Non itaque aliquid agit magnanimus propter illa præcipue; nec eorundem causa prætermittit facere aliquid, quod expedit; nec aliquid facit, quod non deceat, habens scilicet animum omni gloria, quæ in mundo ipsi offerri potest, *superiorem*: quam sub suis pedibus ponit; virtutem verò super caput. Non erigit oculos, sicut Iob dicebat, vt gloria r' solè videat, etiamsi valde fulgeat, nec lumen famæ, etiamsi clarè incedat: quia non hæc aspicit, tanquam res sibi superiores sed se inferiores. Quod si hoc facere debet in honore alijs sibi debito; quanto amplius debet non debitum conculcare. Non ergo admitteat laudes adulatorum, tribuentium homini, quod est proprium Dei: ne

Et in alijs
habet se
maiores.

Quibus in
ars sua cre-
dere debet.

Magnani-
mitatis a-
ctus quin-
que.

Li. 26. Mor.
cap. 19. in id
Iob. 36. s.

Deus poten-
tes non abij-
cit, cum ipse
sit potens.

2. 2. q. 129.
ar. 1. § seq.

1.

Ad magnā
aspirare
virtutem.

q. Es. 32. 8.

2.

Contemnere
omnes ho-
nores.

Iob. 38. 26.